

Budavári Hírmondó

Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlevele

XXII. évfolyam 2017/4. szám **Ádvent**

„Viszont a belső ember, aki Istenhez hasonlóvá és Isten képére teremtett hit által, örvendezik és gyönyörködik Krisztusban, aki által annyi jó áramlott rá, és amiért csak az az egy feladat hárul rá, hogy örömmel és önzetlenül szolgáljon Istennek szabad szeretettel”

Luther Márton: *Értekezés a keresztyén ember szabadságáról.*

„Lelkem várja az Urat, jobban, mint az örök a reggelt.”
(Zsolt 130,5)

Az októberi óráátállítással hirtelen ránk szakadt a sötétség. Négy óra után már rohamosan sötétedik. Természetesen jó és lélekmelengető élmény lehet bekuckózni, s egy gyertyafényes, fahéj illatú estét eltölteni. Mint ahogy egyik este papné társammal, Rita barátnőmmel összeültünk beszélgetni, illóolaj szállongott a levegőben, és teát ittunk. A bögrén, amelyből én ittam a teát éppen a 130. zsoltár ezen sora volt olvasható: „Lelkem várja az Urat...”.

A sötétség szorongató. Az éjszaka, azzal együtt, hogy pihenést nyújt, sok titkot is rejt. Lehetnek gyötrő álmok, vagy éppenséggel álmatlan órák, amik miatt nagyon is várjuk a reggelt. Jobban, mint az örök, akik az elcsigázottságtól, vagy különféle izgalmaktól, félelmektől szabadulandó – várják

a reggelt. S ebben a téli sötétségben mi is világosságra vágyunk. Ez a világosság-vágy azonban nem fizikai világosság, hanem lelki világosság-vágy. Igaz, hogy a keresztyénség történetébe olyan szépen ágyazódott be a karácsony, hogy december végétől a nappalok is hosszabbodnak. Támad a földi világosság is. De amikor mi az Urat várjuk és vele a világosságot, akkor többről van szó, mint percekben, órákban mérhető fény-többletről. A lelkünket szeretnénk megfényesíteni. Sajnos, sok esetben kevesebb lelkünkben a napsütéses órák száma, mint a borúsaké. Pedig a közelebbi és távolabbi környezetünkben akár időben, akár térben találhatunk olyan „ismerősöket”, nevezzük hithősöknek – egyszerű hétköznapiak, vagy híresek – akik emberileg nagyon sötét szituációjuk ellenére is világosságban jártak, és világítani tudtak. Várjuk az Urat, aki a mi napunk, reggelünk, világosságunk. Az ember törekszik a tisztánlátásra. Keresi az igazság tisztaságát, fényességét. De sokszor eltéved, s a saját, vélt igazságába gabalyodik bele. Várjuk az Urat, aki az egyetlen Igazság. Várni az Urat, aki karácsonykor magatehetetlen kis emberi lényként jött el ebbe a világba,

hinni, hogy ez a magatehetetlen kicsi lény maga az Isten.

Októberben negyedik unokánk, a kis Dóra születése kapcsán újra átélhettem, hogy milyen törekény, ránk szoruló egy ilyen pici emberi lény. S Isten nagysága, bátorsága, hogy meglépte ezt a lépést. Ilyen kicsivé, törekényé lett, hogy mi így ölelhessük magunkhoz Őt.

Hinni ezt úgy, ahogyan a pásztorok hitték, ez a nagy dolog! Boldogan, örvendezve menni az úton, ahogyan a pásztorok mentek vissza a nyáj mellé, amikor látták a Betlehemben történetet, ez az igazi világosság. Betlehemben, a pásztorok mezején ma áll egy templom. Ennek a templomnak a falán éppen ez a jelenet látható, ahogy a pásztorok mennek vissza a jászoltól a mezőre. A kispásztor elől megy, és szökdécselve, égre emelt karokkal örvendezik. Valósággal fény sugárzik erről a képről a jelenetből magából. Az ember szemében ez a naiv gyermeki öröm, akár vakáságnak, hiszékenységnek is tűnhet, de Jézus maga állította példának ezt a gyermeki ráhagyatkozást a „bölcs” emberek elé. A sok töprengés, hogy ne mondjam, agyalás helyett karácsony a tiszta rácsodálkozás, az elengedés, kiengedés, kisimulás, a tágra nyílt szemek ünnepe. Hogy minél több fény jusson szemünkbe, de legfőképpen lelkünkbe.

Legyen karácsony igazi reggel, naptámadat számadra is, Testvérem!

Bencéné Szabó Márta

*Így kívánunk mindenkinek az igazi világosságtól, Jézus fényétől átjárt karácsonyi ünnepeket, és az Ő szeretetével reménytelivé váló boldog új évet!
A gyülekezet lelkészei és munkatársai*

A reformáció karácsonya, a karácsony reformációja

A Karácsony ma a keresztény világ legnagyobb ünnepe, amelyet nem csak az egyház, hanem az egyháztól távol álló, nem hívő emberek is megünnepelnek. Igaz, utóbbiak a szeretet, vagy a család ünnepeinek minősítik, vagy mint régebben az ateista rendszerek fenyőünnepnek keresztelik át. De kétségtelen, hogy amióta I. Gyula pápa 350-ben december 25-ét megtette Krisztus születésnapjának, az ünnep összeköti a teljes keresztény világot.

A középkori karácsonyról, annak ünnepléséről csak keveset tudunk. A 16. században a reformáció azonban új tartalommal töltötte meg a karácsony ünnepét is. A korábban kötött és szigorúan templomi liturgia ekkor kezdett beköltözni az otthonokba. Az emberek a Biblia otthoni olvasása miatt a vallásos ünnepeket elkezdték otthonukban is ünnepelni.

Sok, ma már széles körben elterjedt karácsonyi szokást köszönhetünk a protestantizmus elterjedésének. Ilyen a karácsonyfa-állítás is. Az örökzöldek a germán mitológiában az örök élet szimbólumai – a kelta, germán mítoszokban is feltűnnek –, míg december 25. a téli napforduló Odin germán istenség égi útjának ünnepe: ekkor hajt végig mennyei kocsiján az égen, hogy áldást és jutalmat osszon az embereknek. A szokást – mely egészen ősi, északi pogány gyökerekkel is rendelkezik – a katolicizmus nem támogatta.

A protestantizmus – Németországban elsősorban az evangélikus kereszténység – térnyerése révén már a 18. századra egész Németországban szokássá vált karácsonyfát állítani. Ebben ösztönző volt Luther példája, aki maga is karácsonyfát állított otthonában. A legenda szerint az 1536-os év egy téli éjjelén, úton hazafelé a reformátor arra lett figyelmes, hogy a csillagok milyen csodálatosan ragyognak keresztül egy fenyőerdő ágain. Ennek hatására hazavitt egy fenyőgallyat, hogy családjával is megoszthassa ezt az élményét. A fenyőfa számára azt szimbolizálta, hogy a Megváltó is az égből érkezett a Földre, s fénye az örökzölddel együtt a mennyei fényt és az örök életet hordozza. Így került a fa alá

rögtön a gyertya is, hogy a megszületett Jézusra emlékeztessen, aki a világ világossága. Ez a történet valójában legenda, de az biztos, hogy alig kétszáz év alatt ez a szokás meghódította Európát. A 19. századra Bajorország és Ausztria, rajtuk keresztül pedig a birodalomhoz tartozó többi terület is átvette a karácsonyfa-állítás szokását. Innen terjedt tovább egész Európába, majd a kivándorlók révén Amerikába is eljutott. A karácsonyfákat eleinte édességekkel és gyümölcsökkel díszítették, csupán a 19. század második felében váltak népszerűvé az üveg, papír és egyéb dekoratív díszek.

A karácsony protestáns megünnepléséhez azonban nem csak a kellékek járultak hozzá. Az ünnep istentiszteletein hangsúlyt kapott a Megváltó Jézus születéséről, annak jelentőségéről szóló igehirdetés. A karácsony az evangélikus egyházi zenében is megtermékenyítőleg hatott, és kétszáz évvel később Johann Sebastian Bach munkásságában érte el csúcstét, aki a karácsony ünnepkörére írta monumentális alkotását, a Karácsonyi Oratóriumot.

A családok otthon is kialakították a karácsony ünnepének szokásait. A reformáció hatására egyre több házban volt Biblia. A családfő az evangéliumból felolvasta Jézus születésének történetét, közösen énekeltek, imádkoztak. Igen kedvelt volt Luther Márton éneke, a *Mennyből jövök most hozzátok*, az Evangélikus Énekeskönyvünk 150. számú éneke.

A reformáció genfi irányzatában, amely a református egyház bölcsője, szintén hangsúlyt kapott a karácsony méltó, biblikus ünneplése. Kálvin János több levelében is írt a karácsony jelentőségéről. Magyarországon elsősorban a református vidékeken elterjedt volt a kántálás szokása, amikor bejárták a falu házait és énekléssel, köszöntéssel kívántak az ott lakóknak békés, boldog ünnepet.

Elmondhatjuk tehát, hogy a reformáció megújította a karácsonyi ünneplést, nem csak a templomban, hanem a családi otthonokban és a közösségekben is.

Balicza Iván

„Isten kezében Luther az ász!”

Luther, a kártyajáték - családok és közösségek számára nyújthat segítséget ahhoz, hogy Luther életét játékosan megismerjék.

A játék kapható a Lelkeszi Hivatalban.

Felszentelték a felújított műemlék épületünket

Gyülekezeti ingatlanunkat érintő nagyívű átalakítási és felújítási projekt végére került pont ez év október 28-án, amikor ünnepélyes istentisztelet, hivatalos kulcsátadás és gyülekezeti szeretet-vendégség keretében felszentelésre került a Fortuna utca 25. alatti „műemlék épületünk”. Ez magában foglalja a felújított parókiát, azaz a lelkészlakást, egy új gyülekezeti földszinti, „multifunkciós” termet vizesblokkal, valamint egy emeleti vendégszárnyat: két vendégszobával, társalgóval és vizesblokkal.

Mondhatjuk tehát, hogy műemlék épületünk az eddigi egy után (parókia), immár három célt szolgálhat. A tetőteret is kihasználta a tervezés, és felfelé is tudtunk terjeszkedni. Köszönet ezért a Benczúr & Partner Építész Kft.-nek.

Az ötletelés 2014-es startjától a kulcsra kész kivitelezésig bár hosszabb idő telt el, mint gondoltuk, végre hálát adhatunk Istennek azért, hogy elkészültek a gyülekezet új életterei.

A Fortuna utcai épület felújítása tekintetében nem a sorskereket „vakon” forgató Fortunában bízunk, amikor nekiláttunk, hanem Istenben, aki meg is áldotta sokak fáradozását. „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.” (127. zsoltár) Az épület jó minőségben megújult és megszépült.

Bence Imre ünnepi istentiszteleti igehirdetésében az épületújítás fontosságát párhuzamba állította a reformáció egykori megújulási törekvéseivel, valamint a gyülekezet szüntelen megújulásának Lélek általi lehetőségével. Az alapigéiben Ézsaiás prófétát idézte: Jöjjetek, járjunk az Úr világosságában!

Az istentisztelet hirdetési részénél köszöntöttük azokat, akik terveztek, kiviteleztek, támogattak minket, valamint a gyülekezet önkénteseit, akik munkájukkal vagy anyagilag segítették a megvalósulást. Köszönet illeti az ügyünket támogató I. és II. kerületi Önkormányzatot is.

Sűrűn eleredő, de kedvünket nem szegő esőben, énekszóval vonultunk át a templomtól mintegy 50 méterre lévő új gyülekezeti terem bejáratáig. Lelkészi áldás után *Sólyom Anikó* másodfelügyelőnk a kivitelező cég ügyvezetőjétől, *Kirschner Tamástól* és a művezetőtől, *Strang Józseftől* ünnepélyesen átvette a kulcsokat, és kinyitotta a terem ajtaját, amelyet e naptól kezdve, egyik legáldozatkészebb néhai adományozónk, *Keszthelyiné Lándori (Sztehlo) Sára* emlékére, egyszerűen Sára teremként szeretnénk említeni.

Az ünneplő gyülekezet apraja-nagyja kíváncsian vonult be a helyiségbe és megszemlélte a kb. 50 nm-es teljesen friss és szépen berendezett termet. Az érdeklődők számára ez most kicsinek bizonyult, de a Sára terem 20–30 fős csoportoknak is kényelmesen és megelégedéssel lehet

majd alkalmanként otthona. A korszerű igényeket melegítő tűzhelyes és hűtőszekrénynek is helyet adó konyhapult, egy fotelekkel hívogató beszélgetősarok, valamint a kötelező vizesblokk egy ráadás zuhanyzóval elégíti ki.

Vajon milyen közösségi találkozásokat és élményeket tesz majd lehetővé számunkra a Sára terem? Kíváncsian várjuk. Közvetlen utcára nyíló bejáratánál fogva érdekes helye lehet majd akár gyülekezet és a külvilág közötti határalkalmaknak is, hiszen a kívülállók számára is könnyebben látható és megtalálható.

Ami a parókiát illeti: családom tagjaival együtt már mi is a szép és tágas lelkészlakásnak örülhetünk. Köszönjük a Gyülekezetnek, hogy ilyen szép helyen és rendezett körülmények között lakhatunk!

Végezetül a „stáblista”: Tervező: *Benczúr-Weichinger Studio Kft., ifj. Benczúr László*, Statikai tervek: *Budai Tibor* és *Nagy András*; Kivitelező: *Tandart Kft.*, Műszaki ellenőrünk *Bonifert Zoltán*, de önkéntesként nagyon sokat besegített *Kürtös Zoltán*, gyülekezetünk tagja is. Belsőépítészeti elgondolásokban szintén önkéntesként segítettek *Tóthmátyás Edit*, *Sólyom Anikó* és *Ágoston Kata*. Valamint az egész folyamatot a megrendelői oldalon gondos szemmel és figyelemmel kísérte végig *Kövesy Emese* gazdasági vezetőnk és *Bence Imre* lelkészünk. Köszönet nekik is! Isten őrző szeme és áldása legyen mindenkor e hajlékon és használóin!

Péter Zoltán

Megjelent *Csorba István: Dicsérjük együtt az Urat! Ökumenikus énekek a reformáció 500. évfordulójára (1517-2017)* című énekkönyve. A

régi evangélikus, református, katolikus, baptista és metodista dallamokat tartalmazó lélekiemelő, hasznos, szép énekgyűjteményhez *Gáncs Péter* elnök-püspök és *Bence Gábor* karnagy, énektanár, az Evangélikus Kántorképző Intézet vezetője írt szívmengető ajánlást: www.evangelikus.hu/dicserjuk-egyutt-az-urat

Tájékoztató az általános tisztújításról

„ViseljeteK gondot tehát magatokra és az egész nyájra, amelynek őrizőivé tett titeket a Szentlélek, hogy legeltessétek az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett.” (ApCsel 20,28.)

Egyházjogi összefoglaló

Egyházunk törvényei szerint a gyülekezetek kormányzását, lelki, szervezeti és gazdasági vezetését, valamint a lelkészi szolgálat támogatását tisztségviselők sora és testületek segítik. Minden egyházközség a hatéves ciklus lejártával köteles az általános tisztújítás keretében a tisztségviselőket és a testületeket újra megválasztani. Így kerül sor 2018 tavaszán gyülekezetünkben is az általános tisztújításra.

Egyházközségünk képviselőtestülete a 2017. november 7-i gyűlésén elfogadta az ütemezésre tett javaslatot, miszerint

- 2017. november 26-án a 11 órakor kezdődő istentisztelet után tartott közgyűlés megválasztja a jelölő és választó bizottság tagjait.
- 2017 novemberében elkezdődik a jelöltállítás folyamata, s 2018. január 14-ig lehet leadni a jelöltek nevét a Jelölő Bizottság tagjainak, vagy a templomban rendszeresített zárt dobozba dobva.
- 2018. január 15-től elkezdődik a jelöltek bemutatkozása, amely egyrészt a Budavári Hírmondó mellékletében és a honlapunkon lesz olvasható, de szeretnénk olyan fórumokat is tartani, amelyeken a személyes beszélgetésekre is sor kerülhet. Ilyen lesz a Balatonszárszón 2018. február 23–25-ig szervezett hétvégén is.
- 2018. január 31-én lezárjuk a választói névjegyzéket. Ezen azok az egyházközségi tagok szerepelnek, akik gyülekezetünket 2017-ben „nevesítetten” egyházfenntartói járulékkal, adománnyal támogatták. (Nem számítható bele ebbe az alapítványra tett 1%-os felajánlás és a perselypénz sem!) A 2017. évre 2018. január 31-ig lehet befizetni az egyházfenntartói járulékot.
- 2018. március 10-én szombaton, előreláthatólag 16.00 órától tartjuk majd a választási közgyűlést.
- 2018. március 25-én – Virágvasárnapon iktatjuk be tisztségükbe a megválasztottakat.

A választást az Egyházi Törvény szabályozza, megtalálható egyházunk zsinatának honlapján. (<http://zsinat.lutheran.hu/torvenyek/hatalyos-toervenyek>).

Választanunk (vagy újra választanunk) kell:

- **Felügyelőt**
Dr. Pócze Tibor halála óta nincs betöltve ez a tisztség a gyülekezetben. A felügyelő az igazgató lelkésszel együtt vezetője a gyülekezetnek, ketten együtt alkotják az elnökséget.
- **Másodfelügyelőt**
A másodfelügyelő a felügyelő akadályoztatása esetén

helyettesíti, és szolgálatával segíti az elnökség munkáját. Tagja a kibővített elnökségnek a lelkészekkel együtt.

- **Gondnokot**

A gondnok a gyülekezet anyagi természetű ügyeit irányítja, elsősorban az épületek állapotáért, a karbantartásokért és a felújítások szervezéséért felelős.

- **Jegyzőt**

A jegyző a testületeinek jegyzőkönyveit vezeti és így nyilvántartja a határozatokat, és a döntéseket.

- **Számvevőszéki elnököt és számvevőket (3–5 fő)**

A számvevőszék a gyülekezet gazdálkodását, pénzügyi fegyelmét ellenőrzi és a költségvetések teljesülését felügyeli.

- **Jogtanácsost**

A jogtanácsos a gyülekezet jogi ügyeinek intézésében segíti az elnökséget, és nyomon követi a zsinatunk által hozott törvényeket és azoknak a megvalósulását.

- **Egyházmegyei küldötteket – (lelkészi állásonként 1 fő + 1 póttag)**

Az egyházmegyei küldöttek az egyházmegye főruhmain képviselik a gyülekezetünket

Vannak a gyülekezeti szolgálatnak olyan területei, amelyeket alkalmazás, vagy megbízási szerződés által lehet betölteni. Például: pénztáros, egyházi, kántor, hitoktató, irodavezető, diakóniai munkatárs. Ők nem tagjai a presbitériumnak, de ha a szolgálati területüket érintő ügyeket tárgyal a testület, akkor kötelesek a gyűléseken megjelenni.

Jelölni kell még:

- **Presbitereket**

A presbitériumnak a tisztségviselőkön kívül 19 tagja van, akik a gyülekezeti élet egy-egy területéért is (munkacsoportok) felelősséget vállalnak.

- **Képviselőtestületi tagokat**

A képviselőtestületnek automatikusan tagja minden tisztségviselő és presbiter, s rajtuk kívül még 50 fő. Elsősorban ők alkotják a munkacsoportok tagságát.

Jelölést az egyházközség tagjai adhatnak le. Jelölhetőek azok a nagykorú, konfirmált egyházközségi tagok, akik életükkel példaadóan tanúskodnak, és a gyülekezet életében áldozatot vállalva vesznek részt. A jelölteknek, írásos nyilatkozatot kell tenniük, hogy vállalják a jelöltséget.

Választásban azok az egyházközségi tagok vehetnek részt, akik a választói névjegyzékben szerepelnek, tehát a gyülekezetet anyagilag is támogatták, illetve az ő nagykorú evangélikus családtagjaik (pl. egyetemisták, akiknek a szülei fizetnek egyházfenntartói járulékot).

Gyülekezetünk szokása alapján a tisztségviselők és presbiterek esetében vegyük figyelembe, hogy a jelöltek 70 évnél fiatalabbak legyenek. A választás egy ciklusra szól, és a 6 év elég hosszú idő. Ezért a 70 éveseknél idősebbek közül a közgyűlés tiszteletbeli presbitereket választhat, akik a gyűléseken tárgyalási

joggal vehetnek részt. A már megválasztott tiszteletbeli presbitereket nem kell újraválasztani!

Minden jelöléssel és választással kapcsolatos egyházjogi kérdésben forduljanak a testvérek bizalommal az elnökséghez vagy a jelölő bizottság tagjaihoz.

Lelki üzenet

Az apostolok már az első évtizedekben választottak maguknak segítőköt, akik a gyülekezetekben az igei-lelki szolgálat mellett segítséget jelentettek. Ennek az őskeresztyén szokásnak, gyülekezetszervezési modellnek a késői letéteményesei a protestáns egyházak. Pál apostol intése, amelyet az efezusi gyülekezet véneihez, azaz a presbitereihez intézett jó támpontot jelenthet nekünk is. Mi mindannyian – akik a keresztség által – hordozói vagyunk Isten megváltó szeretetének – felelősek vagyunk a közösségért! Ki-ki a saját karizmáival tudja gazdagítani a közösség életét, s így előmozdítani az evangélium terjedésének az ügyét.

Három összefonódó feladat rajzolódik ki Pál szavaiból: Gondviselés, őrzés és legeltetés. Elsősorban arra kell törekedni, hogy mindenki saját magára vigyázzon, és magát lelki eledellel „füves legelőkön” – azaz tiszta igével táplálja. Akkor lesz ereje, hite és szeretete ahhoz, hogy másokra is oda tudjon figyelni.

De ez a hármas feladat nem valósulhat meg anélkül, hogy komolyan valljuk: az egyház Jézus vérével megváltott közösség, tehát a bűnbocsánat és az irgalom hordozója. És a Szentlélek által kapott kegyelmi ajándékok kamatoztatása így lesz belső kötelesség.

Budavári Gyülekezetünk sem történelmi múltjára alapoz, s nem is „kiemelkedő” helyzetére, hanem arra a Jézus Krisztusra, aki magát nem kímélve lett mindannyiunk szolgájává, akinek halála és feltámadása új élet forrása lehet mindannyiunk számára.

Ezért a tisztújítás – a jogi folyamat mellett – egy lelki folyamat is lehet. Egyrészt imádságban hordozzuk gyülekezetünket. Másrészt keressük azoknak a közösséget, akik hitükből fakadóan tudnak a gyülekezet életéért tenni. Harmadrészt vizsgáljuk meg magunkat, hogy mi magunk milyen lelki ajándékokkal tudjuk a közösség életét segíteni, hogy a lelki vezetők, lelkészek minél hatékonyabban tudjanak az ige hirdetésével és a lelkipásztorolással foglalkozni, s küldetésünket jobban be tudjuk tölteni a környezetünkben, a világban.

„Viseljetelek gondot tehát magatokra és az egész nyájra, amelynek őrizőivé tett titeket a Szentlélek, hogy legeltessétek az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett.”

Bence Imre
ig. lelkész

Beszámoló az áldozati vasárnapról

2017 októberében immár negyedik alkalommal tartottuk meg az áldozati vasárnapunkat. A templomunk felszentelésének évfordulóján mindig hálával emlékezünk meg az előtünk járókról, az igehirdetőkről és lelki vezetőkről. De ugyanakkor előre is tekintünk. Arra, amire a gyülekezetünk múltja kötelez: Krisztus evangéliumát akarjuk hirdetni és megélni közösségeinkben, és a szeretet áradásával formálni szeretnénk a közösséget.

Minden évben a presbitérium által meghatározott célra gyűjtünk ilyenkor. Így valósulhatott meg erősítő rendszerünk megújítása és a templomi projektor beszerzése, új oltárterítőt készítettünk és szőnyeget vásároltunk. Egyik évben a hitoktatással foglalkozók munkáját támogattuk a gyűjtésünk összegével. Tavaly az orgonaépítés miatt esedékessé vált templomfestésre gyűjtöttünk. Idén az új közösségi tér berendezését kívánjuk az adományokból megvalósítani.

Sára terem - egyelőre egymás között nevezzük így a termet. Ezzel egyrészt a gyülekezetünk egyik támogatójára, Keszthelyiné Lándori (Sztehlo) Sárára emlékezünk, kinek korábbi ingatlan-adománya jelentős segítséget nyújtott a műemléképület rekonstrukciójához, másrészt a bibliai Sárára gondolunk, aki Ábrahám feleségeként a hit példája volt, minden kétkedésével együtt engedelmeskedett.

Ebben a teremben sok mindenre van szükség: bútorokra, felszerelésre (konyhai eszközök, poharak). Szeretnénk elérni, hogy ez a nem túl nagy, többfunkciós terem igazán kellemes környezetet nyújtson a betérőknek.

Lapzártáig még nem tudtunk pontos kimutatást készíteni az adakozók számáról. Eddig több mint 1.350.000,- Ft adomány folyt be, de még a napokban is érzékeltük újabb adományok érkezését a bankszámlánkra.

A presbitérium korábbi döntése értelmében az áldozati vasárnapi adományok 10%-a egy rászoruló gyülekezet támogatására fordítható, egy másik 10% pedig azoknak a segítségére, akik önkéntesként sokat segítenek a gyülekezeti gyermekmunkában. Ám így is 1.100.000,- Forintot tudunk a fejlesztésre fordítani.

Már megvásároltuk a székeket és a foteleket, asztalokat, fogasokat, lámpatesteket és készül a konyhabútor. Reméljük, hogy az eddigi és a további adományok mind fedezni fogják a Sára terem felszerelésének költségeit.

Hálátelt szívvel köszönünk meg minden eddig adományt, a gyülekezet áldozatkésztségét és az imádós támogatást is!

Egyházközség elnöksége

Eseménynaptár – 2017. Ádvent

December 1. péntek

- 19.30** – Ádventi orgonazenés áhítat
Vendégünk: *Kovács Szilárd* (Pécs)
orgonista

December 3.

Ádvent 1. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

- 11.00** – Az istentiszteleten a konfirmandusok bemutatása, igét hirdet: *Péter Zoltán*
Kérjük, olvassák áldáskívánással neveiket, és máskor is foglalják imáikba őket!
Csapó Tamás Fabiny Lujza
Jánoska Gergely Kapócs Júlia
Komlósi Csanád Ludányi Adél
Lukács Olivér Major Albert
Major Sára Péter Júlia
Reich Melinda Róka Gréta
Soproni Réka Tekus Borbála
Terei András Terei Márton

- 16.00** – **Családos délután – Adománygyűjtés Ezen a délutánon gyűjtést szervezünk a Borsod megyében élő rászoruló gyerekeknek.**

A családok használható játékokkal, gyermekeknek való könyvekkel, iskolaszerekkel, édességgel és egyéb tartós élelmiszerekkel támogathatják jótékonyági akciónkat!

- 18.00** – Orgonazenés áhítat
Vendégünk: *Deák László* orgonista

December 5. kedd

- 18.00** – Ádventi zenés evangelizáció
Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*
Közreműködik *Ferenczi Zsófia* fuvolán
- 19.00** – Presbiteri gyűlés

December 8. péntek

- 19.30** – Ádventi orgonazenés áhítat
Vendégeink: *Peter Friséé* és *Roman Hauser* bécsi orgonaművészek

December 10.

Ádvent 2. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

- 18.00** – Ifjúsági zenés istentisztelet
Igét hirdet: *Buday Barnabás* arnóti lelkész

December 11. hétfő

- 19.00** – Budavári Evangélikus Szabadegyetem *Sajgó Szabolcs* jezsuita szerzetes, a Párbeszéd Háza igazgatója: A felekezeti közti párbeszéd távlatairól

December 12. kedd

- 18.00** – Ádventi zenés evangelizáció
Készítsétek szíveteket!
Budavári Gospel Kórus koncertje
Igét hirdet: *Bence Imre*

December 13. szerda

- 19.00** – Fügefa, interaktív biblióra
Téma: Sola Fide – a hitünk ajándék

December 15. péntek

- 19.30** – Ádventi orgonazenés áhítat
Közreműködik *Bán István* orgonista

December 17.

Ádvent 3. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

- 18.00** – A *MOMENTO* kórus koncertje
Vendégünk a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem kórusa
Igét hirdet: *Bence Imre*

December 19. kedd

- 18.00** – Ádventi zenés evangelizáció
Igét hirdet: *D Szabik Imre*
Közreműködik *Gadó Benedek* csellón és *Costanze Hirsch* fuvolán

December 22. péntek

- 19.30** – *La Caffettiera Stiopeta* kamarakórus koncertje. Vezényel: *Murányi Eszter*

December 24.

Ádvent 4. vasárnapja

Mivel ádvent 4. vasárnapja és szenteste egy napra esik, az istentiszteleti rendben jelentős változás lesz!

Budavárban:

Ádventi istentisztelet

- 9.00** – úrvacsoraosztással

Igét hirdet: *Péter Zoltán*

- 11.00** – NEM TARTUNK ISTENTISZTELETET!

- 16.00** – Szentesti istentisztelet úrvacsoraosztással
Az istentisztelet elején a gyermekek rövid szolgálta lesz. Igét hirdet: *Bence Imre*

- 24.00** – Éjféλι istentisztelet

Igét hirdet: *Péter Zoltán*

Budagyöngyén:

- 9.00** – NEM TARTUNK ISTENTISZTELETET!

- 16.00** – Szentesti istentisztelet úrvacsoraosztással.
Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

December 25.

Karácsony 1. napja

Budavárban:

- 9.00** – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

- 11.00** – Igét hirdet: *Bence Imre*

- 18.00** – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

Budagyöngyén:

- 9.00** – Igét hirdet: *Bence Imre*

December 26.

Karácsony 2. napja

Budavárban:

- 9.00** – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

- 11.00** – Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

- 18.00** – *AZ ESTI ISTENTISZTELET ELMARAD*

Budagyöngyén:

- 9.00** – Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

December 29. péntek

18.00 – Ifjúsági előszilveszter – közösségi alkalom sok játékkal, vetélkedőkkel és énekléssel

December 31. vasárnap
Óév napjaBudavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

11.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

18.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

23.30 – Óév búcsúztató személyes áldással
Igét hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngyén:

9.00 – NEM TARTUNK ISTENTISZTELETET!

18.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

2018. január 1. hétfő
Újév napjaBudavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

11.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*
Istentisztelet után újévi áldáskérés és koccintás a gyülekezeti teremben.

18.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

Január 2. kedd

18.00 – Bibliaóra

Január 6. szombat
Vízkereszt ünnepe

Istentiszteletet a Budavárban csak 18.00 órakor tartunk.

Január 7.**Vízkereszt utáni 1. vasárnap**

Istentiszteletek a szokott rendben

16.00 – A betlehemi csillag
Családos délután, interaktív vízkereszt-i istentisztelet kicsiknek és nagyoknak

18.00 – Orgonazenés áhítat
vendégünk: *Szilágyi Gyula* orgonista

Január 8. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem
Dr. Téglásy Imre irodalomtörténész: *Lutheri és melanchthoni ihlet Perényi Péter Egybecsengés című, képes bibliai konkordanciájában (Bécs, 1550)*
Tinódi Lantos Sebestyén históriás énekeinek megszólaltatásával közreműködik a *Tabulatura Együttes*

Január 9. kedd

18.00 – Bibliaóra

19.00 – Presbiteri gyűlés (Rendkívüli időpont!)

Január 14.**Vízkereszt utáni utolsó vasárnap**

Istentiszteletek a szokott rendben.

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet

19.00 – Fészekrakó kör – házasságra készülő fiatalok és fiatal házások köre

Január 17. szerda

19.00 – Fügefa, interaktív bibliaóra
Téma: Sola Fide – a személyes hit és az egyház hite

Január 21-től január 27-ig**ÖKUMENIKUS IMAHÉT**

A környezetünkben élő református, római katolikus és görög katolikus testvérekkel együtt.
A részletes programot január elején tesszük közzé!

Január 21. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

Január 28. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

A 11 órakor kezdődő istentisztelet után gyülekezeti kávézás lesz.

19.00 – Férfikör

Február 3. szombat

16.00 – Itt a farsang, áll a bál!

Családos farsangi délután – Színes forgatógyermekműsorral és jelmezbemutatóval a családok számára

Február 4. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

18.00 – Orgonazenés áhítat

Közreműködik *Bán István* orgonista

Február 6. kedd

18.00 – Bibliaóra

19.00 – Presbiteri gyűlés

Február 7. szerda

19.00 – Fügefa, interaktív bibliaóra

Téma: Sola Scriptura – én és a Biblia

Sarokkő néven 9+1 részes tanfolyamszerű hitmélyítő önismereti csoportfoglalkozás indul max. 12 fő részére, sorrendbeli jelentkezés alapján 2018. január 18-tól, csütörtökönként 18.00–19.15 között. Időpontok: Jan. 18., 25. Febr. 1., 8., 15., 22. Márc. 1., 8., 22.

Helyszín: új Fortuna utcai gyülekezeti terem, a foglalkozásokat *Péter Zoltán* lelkész, mentálhigiénés lelkigondozó vezeti.

A tanfolyam ünnepélyes zárása a nagycsütörtök esti úrvacsorai istentiszteleten lesz. Olyan gyülekezeti tagok jelentkezését várjuk, akiknek fontos a testvériség megélése, a bizalom, az empátia, a türelem, mind az értelem mind az érzelem „üzenete” és készek saját érzelmeikről kis körben beszélni, és másokat is elfogadni, türelemmel meghallgatni.

Cél: nem egymást (ki)oktatni, hanem különböző szövegek, zenék, képek, feladatok segítségével szeretnénk jobban megismerni magunkat és Isten akaratát.
Jelentkezni *Péter Zoltánnál* személyesen, vagy a +36-20-824-2881-es telefonszámon.

Február 11. vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben.

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet a Budavári Gospel Kórus szolgálatával**19.00** – Fészekrakó kör – házasságra készülő fiatalok és fiatal házaspárok köre**Február 12. hétfő****19.00** – Budavári Evangélikus Szabadegyetem *Próhla Gergely*, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója: *Protestantizmus és irodalom***Február 18.****Böjt 1. vasárnapja**

Istentisztelet a szokott rendben.

Február 21. szerda**19.00** – Fügefa, interaktív bibliaóra
Téma: Sola Scriptura – én és a Biblia**Gyülekezeti családi hétvége
Február 23–25.**

Helyszín: Balatonszárszó – Andorka Rudolf Evangélikus Konferenciaközpont.

Találkozás az asztal körül:

Tapasztal – Vigasztal – Marasztal – Magasztal

Programizelő: Ismerkedés, közösségi játékok, tánc, felnőtteknek előadás, fiataloknak és gyermekeknek korosztályuknak megfelelő foglalkozás kézművességgel. Borkóstolás, szauna. Áhítatok, éneklések úrvacsorai istentisztelet.

Jelentkezés: 2018. február 15-igRészvételi díj: egész hétvégére
felnőtteknek 12.000 Ft/fő

3-14 éves gyermekeknek: 6000 Ft/fő

Szombati napra (szállás nélkül) 1000 Ft/fő

Március 10. Szombat**16.00 – Tisztújító közgyűlést tartunk!****Evangélikus műsorok a médiában****December 3. vasárnap***Duna Televízió: 10.30:* Evangélikus magazin
(ismétlés: december 5. 8.30: Duna World)**December 10. vasárnap***Duna Televízió: 11.00:* Evangélikus ifjúsági műsor**December 17. vasárnap***Duna Televízió: 11.00:* Evangélikus riportok; a 103 éves Patay Pálhoz látogattunk.**December 24. vasárnap***Duna Televízió: 11.00:* Evangélikus istentisztelet közvetítése Cinkotáról.
Ígét hirdet *Vető István* a gyülekezet lelkésze.**December 25. hétfő***Kossuth rádió: 10.00:* Karácsonyi evangélikus istentisztelet közvetítése Szolnokról.
Ígét hirdet *Győri Péter Benjámín* esperes, a gyülekezet lelkésze.**December 31. vasárnap***Duna Televízió: 10.30:* Evangélikus magazin**Lelkészi Hivatal**

1014 Budapest I. ker. Táncsics M. u. 28.

Samu Piroska irodavezető*Kövesy Emese* gazdasági vezető**hétfő-péntek: 9.00-13.00**telefon: **+36-1-356-9736**web-lap: <http://budavar.lutheran.hu>e-mail: budavar@lutheran.hu**Bence Imre** – igazgató lelkész, esperes*Fogadóóra: hétfő 9.00-13.00;**kedd 15.00-17.30; péntek 9.00-13.00*e-mail: imre.bence@lutheran.hu**Bencéné Szabó Márta** – lelkész*Fogadóóra: szerda 9.00-13.00***Péter Zoltán** – lelkész*Fogadóóra: hétfő 9.00-13.00*e-mail: zoltan.peter@lutheran.hu**dr. Fabiny Tamás** – püspöke-mail: tamas.fabiny@lutheran.hu

Felhívjuk beteg vagy idős testvéreink figyelmét, akik az adventi időben, karácsony ünnepeére készülve szeretnének otthonukban úrvacsorával élni, hogy telefonon, vagy a gyülekezeti honlapon, a szolgálatok/látogatás menüpont alatt található űrlapon keresztül egyeztetethetnek időpontot, és a lelkészek szívesen meglátogatják őket.

Telefon (hétfőtől-péntekig): **+36-1-356-9736**

délelőtt 9–13 óra között,

honlap: <http://budavar.lutheran.hu>**Cselekvő szeretet**

Kedves Testvérek!

Gyülekezetünkben régóta hagyomány, hogy a karácsony előtti hetekben meglátogatjuk rászoruló és rég nem látott idős testvéreinket. Kérjük, ha környezetében tud olyan evangélikus testvérrel, aki kora vagy betegsége miatt nem tud eljárni templomunkba, alkalmainkra, jelezze felénk.

Mindenkit várunk **december 5-én, kedden 16.00 órától** a kápolnába, a karácsonyi csomagok elkészítéséhez, és olyan testvérek jelentkezését is, akik a karácsony előtti hetekben szívesen meglátogatnának egy-két idős testvérünket. Kérem, ha észrevételük vagy kérdésük van, hívják bizalommal a lelkészi hivatalt, vagy személyesen engem.

„Tárjátok ki ti is szíveteket.” (2Kor 6,13b)

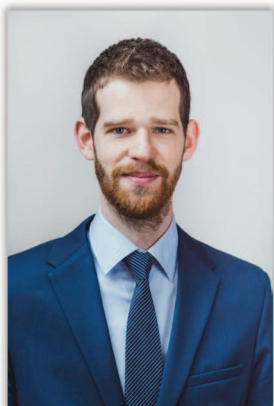
*Bajnóczi Ilike +36-20-824-5375***Máltai Szeretetotthon**

A Diakóniai Munkacsoport havi egy alkalommal, szerdánként 14–15 óra között áhitatot tart Máltai Szeretetotthonban. Újabb szolgálatot végző testvérek jelentkezését várják.

Bajnóczi Ilike +36-20-824-5375EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐMostani lapszámunk az Emberi Erőforrás
Támogatáskészítő támogatásával készült.

Az én Igém...

„Keressétek először Isten országát és az ő igazságát, és mindezek ráadásaként megadatnak majd nektek.” (Mt 6,33)

Olykor előfordul, hogy egy már százszor olvasott bibliai vers százegyedszerre egyszer csak megérint, értelmet nyer. Pontosan ezt éltem át a Hegyi Beszéd fenti részével kapcsolatban tizennyolc évesen, egy nyári ifjúsági táborban, amikor visszatekintettem az elmúlt időszakra. Akkoriban középiskolásként az

érettségire készültem, két nyelvből is tanultam nyelvvizsgára, zenéltem, sok közösségi programban vállaltam szervezői szerepet; nagyon elfoglalt voltam. A táborban döböntem rá, hogy a sok feladatom mellett nem jutott igazán időm sem a barátaimra, sem a családomra, és nem jutott igazán időm Istenre sem.

Ekkor ütött szíven Jézus mondata, és hirtelen ráébredtem, hogy miről is szól ez a rész. Semmi sem lehet fontosabb annál, hogy Istent keressük és vele töltsünk időt! Végül, ott a táborban, hoztam egy döntést arról, hogy attól a naptól kezdve minden egyes napomból fél órát Istennek szeretnék adni. Új korszak kezdődött az életemben...

Eleinte nagyon nehéz volt minden nap leülni és imádkozni; úgy éreztem, hogy újra és újra csak ugyanazokat a dolgokat ismételve. Aztán szépen lassan, ahogy kitartottam ezekben a félórákban, egyre jobban elkezdtem élvezni az imát, és Isten elkezdett formálni. Elkezdtem személyesen megismerni Őt és önmagamot is. Az imák valódi találkozásokká váltak, valódi érzésekkel, valódi kérdésekkel, valódi problémákkal – és valódi válaszokkal. Egy hihetetlenül izgalmas úton indultunk el közösen Istennel!

Ráadásul, amikor fél év múlva visszatekintettem az elmúlt időszakra, amelyet valóban komoly imával töltöttem, egyetlen egy olyan alkalmat sem tudtam felidézni, amikor az imádságra szánt idő később hiányzott volna! Ugyanúgy jutott időm minden feladatomra, sőt, az emberi kapcsolataim is újra megteltek étellel. Olyan jó volt személyesen átélni, hogy „*mindezek ráadásaként megadatnak majd nektek*”!

Azóta eltelt néhány év – időközben elolvastam az egész Bibliát, és folytattam a rendszeres imát – és úgy érzem, hogy Jézus szavaiban egy olyan alapvető igazságot találtam meg, amely életem végéig meg fogja határozni a mindennapjaimat.

Herényi Barna

„Nem eladó a gyermek”

A Tudomány Ünnepe és a félevenként szokásos hitoktatói továbbképzési nap alkalmából 2017. november 17-18-ára szervezett konferenciát az Evangélikus Hittudományi Egyetem „*Isten kegyelméből szabadon – Nem eladó a gyermek*” címmel. A konferencián gyülekezetünk jelentős létszámmal képviseltette magát: az iskolai hitoktatásban résztvevők közül hárman, a vasárnapi hittanórák tanítói közül négyen vettek részt a sokszínű programon, de a lebonyolítást segítő teológusok között is megtalálhatuk a Mérték ifi-csoportjának vezetőit.

A két délelőttön többek között *Mérő László* matematikus, *Gyarmathy Éva* klinikai szakpszichológus, *Bajzáth Mária* mesepedagógus, *Papp Miklós* görögkatolikus lelkész, és *Nagy Zoltán* erőszakmentes kommunikáció-tréner előadásait hallgathattuk meg; a délutánok műhelymunkái során pedig a gyakorlatban használható információkkal és módszerekkel gazdagodtunk. A kötetlen beszélgetéseknek a péntek esti teaház adott tág teret, megmutatva, hogy a hitoktatást érintő kérdések egy része felekezettől független.

A rengeteg élményből két rövid beszámolóval szeretnénk ízelítőt adni. „Mivel én még nem a "virtuális világba" születtem bele, folyamatosan tanulom, hogyan lehetne ezeket a modern eszközöket is felhasználni az evangélium továbbadására, illetve a hittanos gyermekek tanítására. Tetszett, ahogyan az előadó ("Információs és kommunikációs eszközök a tanórán" c. workshop) megmutatta a "szófelhők" szerkesztését, majd ami ott be volt írva, egy kattintással panda maci alakká változott. Ott és akkor eszembe jutott, hogy szófelhőkbe lehetne írni az aranymondást, majd pl. különböző állatkák formájában kinyomtatni és a gyermek kezébe adni. (...) Így Isten Igéje az otthonokba is kerül.” – *Molnárné Varró Marika*, iskolai hitoktatás.

„Várákozással mentem és feltöltődve jöttem el a továbbképzésről, mint a témában laikus. A Kettapedagógia padlóképeinek felépítése nemcsak a kreativitás megélését tette lehetővé, hanem a saját és a csoport tudatalattijának megérintését! Terapikus volt. A láthatatlan manifesztálódott! Ezerszeres megerősítés volt szerintem mindnyájunknak a népmesékről hallott előadás és műhely, ez az archaikus vonal minden korosztályt a megfelelő meseválasztás után a megélés és változtatás ajándékával lephet meg.” – *Bolváry Katalin (Kátya)*, vasárnapi hittan.

Kovács Kata

Reformációi leltár

A Zsinati választás alapján 2010 óta egyházunk Reformációi Emlékbizottságának elnöke lehetek. Munkánk az ünnepi emlékvében érte el legintenzívebb időszakát. A tematikus évek sora 2017-tel lezárul. Reménységünk az, hogy a kiemelt hangsúlyok a budavári gyülekezetet is segítették a reformáció gondolatkörének sokszínű megközelítésében és kibontásában. Jó volt látni, hogy számos programba szívesen kapcsolódtak be a gyülekezet tagjai. Reménység szerint a szép számmal megjelent kiadványokat is haszonnal forgatják híveink. Írásomban a mögöttünk álló év kiemelkedő eseményeinek ismertetése mellett a bizottság teljes hétéves működésének néhány tanulságára is szeretnék kitérni.

Kiállítások, kiadványok és digitalizáció

A *Luther válogatott művei* sorozat immár öt kötetét tarthatjuk kezünkben. Bátorítom a budaváriakat a friss nyelvezettel, jól olvasható anyag kézbevitelére, aktív tanulmányozására. Megjelent a *Luther Márton végrendelete* című kötet (összeállító: *id. Fabiny Tibor*) bővített, javított kiadása magyar, német és angol nyelven, mely az emlékvében több szempontból középpontba helyezett végrendelet facsimile-kiadása is egyben. Az egyházunk tulajdonában lévő eredeti végrendelet nagy sikerrel megjárta Németországot, és ez áll Evangélikus Múzeumunk állandó kiállításának középpontjában is. Jó tudni, hogy ezt a kiállítást sok gyülekezeti tagunk is látta, valamint örömmel vállaltam a budavári konfirmadusok és szüleik részére is rendhagyó tárlatvezetését a Nemzeti Múzeum *Ige-Idők* című reformációi kiállításán.

Az elmúlt évben megjelent, *A szembenállástól a közösségig* (Luther Kiadó, 2016) című kötetre alapozó *Közös imádság* (MEÖT, 2017) elemeit használtuk fel a 2017 januári ökumenikus imahét nyitóistentiszteletén. A dialógusfolyamathoz újszerű megközelítést kínál Hermann-Joseph Frisch *Kedves Márton testvér! Kedves Ferenc testvér!* c. kötete, mely Luther és Ferenc pápa fiktív levelezése keretében dolgozza fel a reformáció alapvető témáit. Ezt a kötetet Beer Miklós váci megyéspüspökkel közösen mutattuk be a Budavári Evangélikus Szabadegyetem októberi alkalmán.

A papíralapú kiadványok mellett folytatódik egyházunk nagyszabású digitalizációs projektje. A „*Gutenbergtől a Google-ig*” szlogen jegyében évek óta zajló munka egyszerre szolgálja egyházi örökségünk nehezen hozzáférhető forrásainak „kézbeadását”, de arra is láttunk példát, hogy egy-egy újonnan megjelenő, értékes rétegkiadvány ezen a csatornán keresztül tudja elérni olvasóit.

Az Evangélikus Missziói Központ *Csak Krisztus legyen Mesterünk* címmel értékes válogatást jelentett meg Luther Márton írásából *Reuss András* professzor szerkesztésében. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem tematikus évekre felfűzött kiadványsorozatának idei kötete *Teológia és reformáció* címmel jelent meg *Szabó Lajos* szerkesztésében. A nagyobb lélegzetű alkotások mellett praktikus kiadványok (5 perc 500), lelki tartalmú és fizikai jellegű felhívások (500 nap imádság a reformációért, 1517 km futás) hozták közelebb a mindannyiunkhoz a reformáció gondolatkörét.

A Luther-rajzfilm

2017-ben lezárult egyházunk reformáció készülődésének egyik legkülönlegesebb projektje: elkészült a Luther-rajzfilm 10 epizódja. A *Richly Zsolt, Lackfi János* és *Gryllus Dániel* nevével fémjelzett alkotás első öt része DVD-n kapható, a második öt rész karácsonyra kerül a boltokba. Hamarosan teljesen elkészül a sorozat angol, német, brazilai portugál és finn verziója, elindult az orosz és a litván változat előkészítése, és jelenleg tárgyalunk a szlovén és lengyel verzióról. Előttünk állnak még a sorozat forgalmazásához és másodlagos felhasználásához kapcsolódó feladatok: hamarosan kézbe vehető a megbízott munkacsoport által készített digitálistananyag-csomag, mely elsősorban a hitoktatást, a gyülekezeti és iskolai csoportokban történő feldolgozást segíti alapos történeti háttérrel és játékos feladatokkal. A továbbiakban elkészülhet a sorozat egészestés filmváltozata, képregény és egyéb kapcsolódó termékek. Mi, budaváriak már csak azért is örülhetünk e nagyszabású vállalkozás sikerének, mert annak művészeti vezetője és rendezője, *Richly Zsolt*, gyülekezetünk aktív tagja.

Konferenciák, események, nemzetközi kapcsolatok

A Lutheránus Világszövetség (LVSZ) reformációi évfordulót előkészítő testülete 2011-ben éppen Budapesten tartotta alakuló ülését. Bizottságunk nemzetközi kapcsolatai, a testvéregyházak, a refo500 hálózat és az LVSZ tematikus munkájának nyomon követése továbbra is segíthet bővíteni látókörünket a kapcsolódó teológiai hangsúlyok és társadalmi kérdések összefüggéseiben.

Az emlékbizottság szervezésében és támogatásával számos tudományos és közérdekű eseményre került sor az ünnepi évben is. A teljesség igénye nélkül említem meg a Nemzeti Levéltár Magyar Országos Levéltárával közösen szervezett őszi konferenciát („*Felszítod az érdeklődést a tudományok művelése iránt*” – *A lutheri reformáció Magyarországon és Közép-Európában*), a rendszeres film- és könyvbemutatókat.

A határon túli események közül kiemelendő a 2017 augusztusában lezajlott wittenbergi magyar napok, mely egyházunk nagyszabású vállalkozása volt arra, hogy megmutassuk magunkat a reformáció kiindulópontján, ugyanakkor magunk is jobban megismerjük Luther örökségét. A mintegy kétszáz magyarországi résztvevő és a külföldi meghívott vendégek a város emblematikus helyszínein, a Luther-házban, a városi és a vártemplomban vehettek részt az egyházunk által szervezett programokon, de a Leucorea udvarán, a város utcáin és terein is megjelent a magyar arculat.

A miniszteri részvétellel zajló nyitóest és egyházi fogadás, a rangos teológiai konferencia, a központi kiállítás egyik elemeként látható Luther-végrendelet, a Wittenbergben tanult magyar diákok emléktábláinak avatása, *Fassang László* orgonaestje, a Luther-némafilm és a Luther-animáció vetítése, népzenei est és a Közel-együttes ifjúsági zenéje, az evangélikus motorosok és ultrafutók megjelenése sokféle irányból jelentette meg egyházunk kincseit. Nagy örömeinkre szolgált, hogy a wittenbergi magyar napokon ott volt több gyülekezeti tagunk is. A Wittenbergben kiállított – és

időközben hazakerült – eredeti Luther-végrendelet gondos őre presbiterünk, *Czenthe Miklós* volt. *Bence Zsolt* cserkészként egyebek mellett Dévai Bíró Mátyásnak, a magyar Luthernek wittenbergi emléktáblája leleplezésében segédkezett.

A reformációhoz köthető rádió- és TV-műsorok (*Reformáció hétről hétre*, *Reformáció kincsestára*, *Reformáció üzenete*) a szélesebb közönség tájékoztatását szolgálták. Egyházunk reformáció500-as honlapja és a Facebook-megjelenések – különösen az október 31-re időzített élő bejelentkezések sokasága – a közvélemény felé tette jól láthatóvá az ünnepet.

Természetesen említést kell tennünk gyülekeztünk új orgonájáról, amely ugyancsak a reformációi emlékében készült el. Ennek anyagi feltételeit nem az egyházi, hanem az állami Reformáció Emlékbizottság biztosította. Ugyancsak az ő támogatásukkal valósult meg templomunk közelében a reformáció emlékkút.

A reformáció üzenete és jövője

Evangélikusként gyakran hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy Luther Márton volt az első és egyetlen valóban nagy reformere a keresztény anyaszentegyháznak. Katolikus testvéreinktől pedig olykor elhangzik az a vád, hogy a félművelt Luther volt az, aki végérvényesen megbontotta a kereszténység egységét, és az egyház mai szétszakadozottságát neki köszönhetjük. Természetesen egyik tévképzet sem teljesen fedi a valóságot.

Emberi töredékességünk tudatában rögtön le kell szögeznünk, hogy Krisztus követőinek tábora már az apostoli időkben is pártokba tömörült. Az első nyolc egyetemes zsinaton (325–870) pedig intézményesen is szakadozni kezdett a Pentarchia (Róma, Konstantinápoly, Alexandria, Antióchia és Jeruzsálem) egysége. Egyfelől a Szentháromság-tagadók (ariánusok) idéztek elő szakadást már a 325-ös niceai zsinaton, másfelől a Krisztus személye (krisztológia) körüli viták vezettek tömeges kiváláshoz a 451-es khalkédóniai zsinaton. Utóbbi a Krisztus emberi természetét elvető monofizita (más néven miafizita) irányzat különválásának ideje, egyben a máig létező kopt, etióp, eritreai, indiai, örmény vagy szír ortodoxok jellegzetes tanítása. Diafizita felekezetként a mai napig egységben vagyunk a magukat katolikusnak, azaz egyetemesnek nevező testvéreinkkel, akik szintén Krisztus párhuzamos emberi és isteni természetét vallják. Hasonlóképpen közös a hitünk ortodox (más néven pravoszláv) testvéreinkkel, akikkel még az is összeköt bennünket, hogy a római pápa főhatóságát nem ismerjük el a kereszténységen belül. A közismert 1054-es nagy egyházszakadás tehát már nem is elsősorban teológiai, hanem sokkal inkább egyház-kormányzati jellegű volt. Az ortodox egyházak szemszögéből nézve pedig Róma püspöke éppen úgy szakadár, mint szűk fél évezreddel később Luther volt a pápa szemében.

Az uralkodó nézettől eltérő teológiai látásmód tehát már kezdetektől fogva jelen volt anyaszentegyházunkban, ahogy a reformmozgalmak is. Az

500+

Márton napján a Deák téri templomban rendezett, az emlékévet lezáró ünnep méltó pillanat volt a megállásra és a visszatekintésre, ugyanakkor megjelentette az előtekintés szándékát is. Ahogyan a reformáció mozgalom 1517-ben még éppen hogy csak elkezdődött, úgy reménységünk az, hogy egyházunk mai megújulási folyamata sem a végéhez közeledik. A következő években lelki útravalóként támaszkodhatunk a reformatori örökségre, de a kerek évfordulók bűvölétől és a mögöttünk lévő sok-sok értékes program objektív terheitől elszakadva talán felszabadultabban tudunk a jövőbe tekinteni.

Visszatekintve az elvégzett munkára hála van szívemben, hogy Urunk ennyi ajándékkal halmozott el bennünket.

Dr. Fabiny Tamás
püspök, budavári lelkész

angol John Wycliffe (1320–1384) vagy a cseh Husz János (1369–1415) a maguk korában legalább akkora formátumú teológusok voltak, mint később Luther, azonban nem élveztek olyan világi erők védelmét, amely lehetővé tette volna reformjavaslaiknak a végrehajtását. Éppenséggel maga Luther is sokat merített elődeinek írásából, gondoljunk csak az úrvacsorai tanítására, vagy a pápai hatalomról vallott nézeteire, amelyekben fellelhetjük mások mellett Wycliffe és Husz tanait is. Lutherrel természetesen nem ért véget a reformmozgalmak sora, a kora újkortól napjainkig folyamatosan tanúi lehetünk újabb (neo)protestáns felekezetek létrejöttének, amelyek teológiailag már igencsak távol állnak az augsburgi hitvallás szellemétől.

Éppen ezért, ha a reformáció manak szóló üzenetét akarjuk megfejteni, nem tehetünk mást, minthogy a 95 tétel közül az elsőt idézzük: „*Amikor a mi Urunk és Mesterünk, a Jézus Krisztus így szól: Térjete meg! – azt akarja, hogy a hívők egész élete folytonos megtérés legyen.*” Vagyis nem tekinthetjük a reformációt egy lezárt folyamatnak, még kevésbé egy intézményesített jelenségnek. Már a fenti röpké történelmi áttekintésből is kiténik, hogy az egyház változása és megújulása nem köthető egyetlen korhoz vagy személyhez sem. Bármennyire fájdalmas lehet kimondanunk, de az evangélikus egyházat sem nevezhetjük a reformáció egyházának, hiszen valamennyi egyház nemcsak részese, de alánya is a reformációnak. Ebből adódóan reformáció utáni reformációról csak annak tudatában beszélhetünk, hogy maga a reformáció is egy tartós folyamat, amely nem egyszeri és nem megismételhetetlen, hanem időtlen és folyamatos. A kérdés tehát nem az, hogy lesz-e reformáció a reformáció után, hanem az, hogy az intézmények mellett a lelkek is közeledni tudnak-e Istenhez és egymáshoz?

Kövecses László

Hírek – Hírek – Hírek

- Október 5-én a Parlament felsőházában ünnepi emlékezés volt a Reformáció kezdetének 500. évfordulója alkalmából, amelyen gyülekezetünk lelkészei közül hivatalból *Dr. Fabiny Tamás* és *Bence Imre* vett részt.
- Október 5-én a Várnegyed Galériában nyílt meg a *Luther Márton élete álló- és mozgóképeken* című kiállítás, mely *Richly Zsolt* rajzfilmrendező animációs filmjének grafikáit mutatta be. A kiállításon megnyitót mondott *Bence Imre* lelkész és *Jankovich Marcell* rajzfilmrendező.
- Október 13-án kezdődött a „*Szolgálatok az Úrnak örömmel!*” című ifjúsági vezetőképző tanfolyam. A gyülekezetünkben szervezett képzésen a nagyvelegi, fehérvári, gyúrói és a vári gyülekezetből jelentkeztek fiatalok, hogy felkészüljenek a gyülekezeti ifjúsági és gyermekmunkára.
- Októberben került megrendezésre a II. Bach fesztivál; külföldi művészek szolgáltak a négy pénteken át tartó koncertsorozaton.
- Október 14-én *Új szívet adok nektek!* címmel országos evangélizáció volt a Deák téren.
- Október 15-én, az áldozati vasárnapon megáldottuk az idei évben kerek évfordulót ünneplő házaspárokat.
- Október 22-én, a 11 órakor kezdődő istentiszteleten *Gáncs Péter* elnök-püspök szolgált igehirdetéssel. Az istentisztelet után együtt vonultunk a Murad pasa bástyájára, ahol felavatásra került a reformációi emlékkút. Az avatáson beszédet mondott *Varga Mihály* miniszter, országgyűlési képviselő, *Nagy Gábor Tamás* polgármester és *Hafenscher Károly* miniszteri biztos. Imádságot mondott *Illés Dávid* református esperes és *Gáncs Péter* elnök-püspök. Az avatás után volt lehetőség megtekinteni a Menő Reformáció című buszban kialakított mozgó kiállítást.
- Az I. kerület Önkormányzata és Egyházközségünk által szervezett Reformációi emlékhét programjait több helyszínen tartottuk: a gyülekezetünk termeiben, a Várnegyed Galériában, a Jókai Anna Szalonban és a templomban.
- Október 25-én az Völgy utcai Ökumenikus Óvodában Luther Márton és Bora Katalin életét elevenítették meg játékos formában *Bencéné Szabó Márta* és *Bence Imre* lelkészek.
- *Péter Zoltán* október 25-én a Svábhegyi Református Gyülekezetben reformációi evangélizációs sorozat egyik estéjén szolgált igehirdetéssel, „*Érzelmek reformációjá*” címmel.
- Október 28-án *Bence Imre* esperes felszentelte és megáldotta a felújított műemlék épületet. A zuhogó eső ellenére sokan álltunk meg az istentisztelet után az új épület kapuja előtt, hogy az építőktől átvegyük a Sára terem kulcsát. Az átadás után a kápolnában volt jó hangulatú „sokadalom”, a háziasszonyok sok finomsággal tettek ki magukért, a kolbász és a virsli mellé pedig a Kapucinus sörfözde Frau Luther sörét vertük csapra. Köszönjük mindazoknak a segítséget, akik a terem takarításában, berendezésében és a vendéglátásban serénykedtek.
- *Sólyom Anikó* felügyelő-helyettes volt a vezetője az *Olvassuk együtt Luthert!* című alkalmunknak, amelyen áhítatos környezetben Luther idézetek üzenete felett elmélkedhettek a résztvevők.
- *Bárcsak volnék hú keresztyén...* címmel adott ünnepi koncertet október 29-én a Budavári Gospel Kórus.
- Október 30-án este *Péter Zoltán* az 500 éves reformáció ünnepe alkalmából felekezetközi lelkészi kerekasztal beszélgetésen vett részt a PPTÉ ITK Práter utcai aulájában. A „*Mi egy vérből valók vagyunk*” című beszélgetés során a reformáció ma is hasznosítható szellemi örökségéről, valamint az ökumené helyzetéről vallott a meghívott református, katolikus, baptista és evangélikus lelkész.
- Október 31-én a Reformációi Emlékbizottság által a Papp László Sportarénaiban szervezett nagyszabású ünnepi alkalmon gyülekezetünk tagjai is részt vettek.
- Reformáció ünnepén a zsúfolásig megtelt templomunkban ökumenikus istentiszteletet tartottunk, amelyen református lelkészekkel közösen szolgáltunk. Az igehirdető *Illés Dávid* református esperes volt. A közös úrvacsoravétel után fáklyákkal vonultunk a református templomba, ahol a Tomkins énekegyüttes ünnepi koncertjén *Bence Imre* esperes mondott ünnepi beszédet.
- November 1-jén *Fabiny Tamás* püspök megmutatta vendégének, *Urmas Viülma* észterseknek a templomunkat. Új *orgonánkat Kertész Attila* helyettes kántor szólaltatta meg.
- November 4-én téliésítettük a badacsonyörsi pihenőházunkat, amely március 15-től üzemel újra.
- A november 7-én tartott képviselő-testületi gyűlés elfogadta a gyülekezet új szabályrendeleteit, és az általános tisztújítással kapcsolatos elnökség által előterjesztett menetrendet.
- November 9-től november végéig látható a templomunk mellett az Evangélikus Képeskönyv. E közel két méter magas könyv az evangélikus egyház történetét és szolgálatát mutatja be.

Budavári Hírmondó
 az Egyházközség tájékoztató hírlevele
 Olvasó-szerkesztő: Várad Adél
 Tördelés: Hegyi András
 Grafika: Richly Zsolt
 Felelős kiadó: Bence Imre igazgató lelkész
 Nyomdai munkák: Rózsadomb Contact Kft.